

**UCHWAŁA NR LVII/752/2018
RADY MIASTA SANDOMIERZA**

z dnia 25 kwietnia 2018 r.

**w sprawie przedłożenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny
za 2017r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1875 z późn. zm.), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 poz. 697 z późn. zm.), Rada Miasta Sandomierza uchwala co następuje:

§ 1.

Przedkłada się sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2017r.

§ 2.

Sprawozdanie o którym mowa w §1 stanowi załącznik do uchwały.

§ 3.

Sprawozdanie roczne przedstawia się Radzie Miasta w Sandomierzu.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Sandomierza

Piotr Chojnacki

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2016-2018
w Gminie Sandomierz
Sprawozdanie z realizacji za 2017 rok.**

Minimalizacja zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowanie zdrowego modelu rodziny, pomoc rodzinie borykającej się z trudnościami związanymi z opieką i wychowaniem dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich, może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracującymi z dziećmi i rodzicami – to jedne z nadrzędnych celów jakimi kierował się Ośrodek Pomocy Społecznej jako koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Partnerzy i realizatorzy Programu zobowiązani są **Uchwałą Nr XXI/205/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 roku**, w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016- 2018 w Gminie Sandomierz (z późn.zm.) - do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania działań na rzecz dziecka i rodziny.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w 2017 roku kontynuował realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Instytucje o których mowa to m.in.: placówki oświaty na terenie Gminy Sandomierz, placówki służby zdrowia, Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Świetlica Środowiskowa, Punkt Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Rozwoju Osobistego działający przy Urzędzie Miejskim w Sandomierzu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Komenda Powiatowa Policji, Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Terapii Uzależnień, Punkt Edukacyjno-Konsultacyjny oraz lokalne stowarzyszenia i organizacje.

Wskazane w harmonogramie cele szczegółowe i zadania realizowane były w oparciu o założenia programowe i ustawowe zawarte w szczególności w poniższych dokumentach:

- zadania własne gminy i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym programy rządowe i gminne strategie;
- zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 07 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- zadanie wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,- zadania wynikające z ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- zadania wynikające z ustawy z dnia 11.02.2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,

- Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,

Udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (Dz.U. z 2017 poz. 1769, z późn.zm.), realizuje ustawowe założenia pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z których mogą skorzystać rodziny z terenu Gminy Sandomierz. Pomoc społeczna umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych rodzinom, które nie są w stanie same ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Obowiązująca na gruncie polskiego ustawodawstwa definicja pracy socjalnej zapisana została w ustawie o pomocy społecznej w 2004 roku. Mówi ona mianowicie, że „*praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym*”. Pracownicy socjalni tutejszego Ośrodka prowadzą pracę socjalną z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej, a także ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. Obejmuje ona wszelkiego rodzaju poradnictwo prawne, ekonomiczne, psychologiczne, pedagogiczne, a także pomoc w prawidłowym załatwieniu konkretnych trudnych spraw życiowych.

W 2017 roku pracownicy socjalni objęli wsparciem w formie pracy socjalnej **789 rodzin** w tym **267 rodzin** skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej nie ubiegając się o inne formy pomocy. Z przeprowadzanych wywiadów środowiskowych pracowników socjalnych, można wyciągnąć wnioski iż głównymi problemami z jakimi borykają się rodziny objęte wsparciem to przede wszystkim ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, długotrwałe bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Pracownicy socjalni, jako profesjonaliści realizujący wymienione w ustawie zadania, stanowią zatem podstawową kadrę instytucji pomocy społecznej.

Przewidziane w ustawie o pomocy społecznej pieniężne formy wsparcia (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe) zostały udzielone w 2017 roku, przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu z przeznaczeniem dla najbardziej potrzebujących rodzin, na wniosek osoby zainteresowanej.

Przyznanie lub odmowa przyznania świadczenia następuje w formie decyzji administracyjnej. Jedynie udzielenie świadczenia w postaci pracy socjalnej i poradnictwa, a także biletu kredytowanego nie wymaga wydania decyzji administracyjnej.

W 2017r. pomocą finansowa objęto **409** rodzin.

Tabela Nr 1.

L.p.	Świadczenia z pomocy społecznej	Liczba rodzin
1.	Zasiłek okresowy	54
2.	Zasiłek celowy i celowy specjalny bezzwrotny	433
3.	Zasiłek stały	166
4.	Zasiłek posiłkowy	203

(dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej)

W 2017 roku z pomocy społecznej skorzystało **85 rodzin** z dziećmi w tym:

- **37** rodzin z jednym dzieckiem,
- **30** rodzin z dwójką dzieci,
- **10** rodzin z trójką dzieci,
- **8** rodzin z czwórką dzieci.

W okresie sprawozdawczym, z zasiłku celowego zwrotnego w wysokości **650 zł** – na pokrycie kosztów obozu letniego w Przebrnie skorzystało **15 rodzin** z Gminy Sandomierz (w tym wobec 6 osób zastosowano zwrotną formę zasiłku celowego) - zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Sandomierza Nr XXIX/266/2009 z dnia 11 lutego 2009 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków ze świadczenia z pomocy społecznej będące w zakresie zadań własnych.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z art. 176 pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dotyczące współfinansowania przez gminę kosztów pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub integracyjnym ośrodku preadopcyjnym. Wydatki te gmina ponosiła w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim i następnym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela Nr 2.

Rok	Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej za które gmina współfinansuje pobyt	Kwota poniesionych wydatków
2017	14	140 833,49

(dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu)

Pomocy rzeczowej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w 2017r. udzielał również Oddział Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża:

Tabela Nr 3.

Nazwa działania	Ilość wydanych produktów	Ilość osób objętych pomocą	Szacunkowa wartość pomocy
PO PŻ podprogram 2016 (I-V)	Artykuły żywnościowe 8877 kg(średnio na osobę 36kg)	246	27552 zł (średnio na osobę 112)
Wielkanoc z PCK	Paczki żywnościowe	40 rodzin	2960 zł (średnia wartość paczki 74,00zł na osobę)
Wyprawka dla żaka	Artykuły szkolne	10 dzieci	262,80 zł (średnio 26,28 na dziecko)
„Małą pomoc wielką radość” we współpracy z firmą P&G	Komplet pościeli- 21szt. Koc z mikrofibry- 28sz.	21 dzieci 28dzieci (łącznie dla 28 dzieci)	861zł(41złna dzieci) 554,68zł.(19.81zł na dziecko)
„Czerwonokrzyńska Gwiazdka”	Paczki żywnościowe	33 rodzin	2178 zł (średnia wartość paczki 66 zł)

(dane własne Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża)

Zabezpieczenie ciepłych posiłków dzieciom z rodzin posiadających ubogie zasoby finansowe w szkołach, przedszkolach i żłobkach

W roku 2017r., w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sandomierzu realizowana była procedura programu wsparcia finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Wieloletni program rządowy jest programem wspierania finansowego gmin w zakresie realizacji własnych zadań o charakterze obowiązkowym określonym w art. 17 pkt 3 i pkt 14, ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej.

Pomoc w formie dożywiania dziecka w szkole udzielana jest w trybie art. 102 ustawy o pomocy społecznej tj. na wniosek osoby zainteresowanej (rodzica), przedstawiciela ustawowego lub z urzędu. Pracownik socjalny Ośrodka w terminie do 14 dni roboczych od powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia pomocy lub w sprawach nie cierpiących zwłoki w terminie do 2 dni od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia przeprowadza wywiad środowiskowy.

W 2017 roku pomocą w formie ciepłego posiłku objęto:

- w przedszkolach – **62 osób**,
- w szkołach - **101 osób**.

Uchwałą Nr XXXVII/385/2014 Rady Miasta Sandomierza z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 – wprowadzono możliwość objęcia dzieci pomocą w formie bezpłatnego posiłku w przedszkolach lub szkołach, bez konieczności przeprowadzenia wywiadu środowiskowego – na wniosek dyrektora placówki oświaty. W 2017 roku tą procedurę zastosowano wobec – **1 dziecka** (Program Osłonowy).

Pomoc w wyposażeniu dzieci z ubogich rodzin w niezbędne artykuły szkolne oraz podręczniki

Placówki oświatowe z terenu gminy Sandomierz w 2017r zadeklarowały, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami uczniowie klas I-VIII szkoły podstawowej i uczniowie II i III klasy gimnazjum otrzymali darmowe książki i ćwiczenia,

Jednocześnie placówki oświatowe z terenu Gminy realizują postanowienia decyzji przyznających dofinansowanie do posiłku w szkole i przedszkolu oraz współpracują z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie wsparcia rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez kontakt z asystentem rodziny, psychologiem oraz pracownikiem socjalnym. Ponadto w placówkach oświaty prowadzona jest kampania informacyjna dotycząca możliwości korzystania z pomocy społecznej w formie dofinansowania obiadów (OPS) oraz pomocy finansowej w ramach stypendium szkolnego (Urząd Miejski).

Placówki oświaty wspierają rodziny borykające się z problemami finansowymi poprzez dofinansowanie wycieczek i wyjazdów edukacyjnych (m.in. z funduszu rady rodziców). Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu na podstawie ustawy o pomocy społecznej również udzielał wsparcia finansowego w formie zasiłków celowych z przeznaczeniem na artykuły szkolne.

Zapewnienie pomocy materialnej rodzinom z systemu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych oraz świadczenia wychowawczego

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zawarte w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (DZ.U. z 2016 poz.1518, z późn.zm.) prowadzi postępowanie w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych. Są to następujące świadczenia rodzinne:

1. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego (osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki: dodatek z tytułu urodzenia dziecka, dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, dodatek z tytułu samotnego

wychowania dziecka, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiący podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokość świadczeń rodzinnych oraz wysokość zasiłku dla opiekuna – kryterium dochodowe oraz kwoty zasiłków i dodatków przedstawiają się w następujący sposób:

Tabela Nr 4.

Okres	Kryterium dochodowe w zasiłkach rodzinnych
Od 1 stycznia 2017r., do 31 grudnia 2017r.	674,00zł lub 764,00 zł (orzeczenie o niepełnosprawności)

Tabela Nr5.

Kwoty zasiłków rodzinnych i dodatków – od 01.01.2017r. do 31.12.2017r.	
95,00zł do 5 roku życia 124,00zł od 5 do 18 roku życia 135,00zł od 18 do 24 roku życia	Dodatek z tytułu urodzenia dziecka - 1000,00 zł
	Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 400, 00zł
	Dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka - 193,00zł (orzeczenie o st. niepełnosprawności 273,00zł)
	Dodatek z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 95,00 zł
	Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - 90,00zł (na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia) lub 110,00zł (na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia)
	Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej - 113,00zł - w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 69,00zł
	Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 100,00zł

2. **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka** (1000zł)

3. **Świadczenia opiekuńcze:** zasiłek pielęgnacyjny (153zł) , świadczenie pielęgnacyjne (1406zł), specjalny zasiłek opiekuńczy (520zł).

4. **Zasiłek dla opiekuna** jako świadczenie będące realizacją wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013r., sygn. akt TK akt K 27/13 (520zł).

5. **Świadczenie rodzicielskie** jest nowym świadczeniem rodzinnym wprowadzonych ustawą z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są m.in. bezrobotni (niezależnie od rejestracji w urzędzie pracy) studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierały zasiłku macierzyńskiego mogą także ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Świadczenie rodzicielskie w **wysokości 1000 zł** miesięczne nie jest uzależnione od kryterium dochodowego. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni. Istotne jest, że świadczenie to mogą otrzymywać także rodzice dzieci urodzonych przed 1 stycznia 2016 r. którzy nie mają prawa do zasiłku - w takim przypadku, świadczenie rodzicielskie będzie im przysługiwało od 1 stycznia 2016r. do ukończenia przez dziecko 1 roku życia (odpowiednia dłużej w przypadku wieloraczków).

Poza rozbudowany systemem świadczeń rodzinnych, w ramach prowadzonej przez rząd polityki prorodzinnej funkcjonują inne świadczenia i systemy wsparcia rodzin wielodzietnych. Należą do nich: **świadczenia z funduszu alimentacyjnego, świadczenie wychowawcze 500+**, czy rządowy Program - **Karta Dużej Rodziny**:

2. **Świadczenia z funduszu alimentacyjnego** przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2016 poz. 169 z późn.zm.). Świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże **nie wyższej niż 500 zł miesięcznie**. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełniania kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza **725 zł**. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

3. **Świadczenie wychowawcze** realizowane na mocy Ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2016 poz. 195, z późn.zm.), rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 lutego 2016 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenie wychowawcze. Rządowy program **Rodzina 500 Plus** zgodnie z założeniami ustawodawcy ma za zadanie pomóc w wychowaniu dzieci poprzez przyznawanie świadczeń wychowawczych. Wypłacanie pieniędzy ma służyć jako częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka. Program w swoim założeniu poza poprawą sytuacji polskich rodzin ma również za zadanie przyczynić się do zwiększenia dzietności. Aktualnie **współczynnik dzietności** w Polsce wynosi 1,3 urodzeń na kobietę, a dla porównania w 1983 roku wynosił 2,42. Świadczenie wychowawcze mogą pobierać rodzice, opiekunowie prawni, opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia ustalono na kwotę **500zł miesięcznie**. Przy czym, wypłaty przysługują na każde drugie i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny, natomiast na pierwsze dziecko świadczenie przysługuje tylko jeśli dochód na osobę nie przekracza 800zł, lub 1200zł jeżeli którekolwiek z dzieci w rodzinie jest niepełnosprawne. Świadczenie w wysokości **500 zł** na dziecko przysługuje osobom uprawnionym (rodzice, opiekunowie) do momentu ukończenia przez każde dziecko 18-roku życia.

Uchwałą **Nr XXII/226/2016** Rady Miasta Sandomierza z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie wyznaczenia jednostki organizacyjnej do realizacji zadań z zakresu świadczenia wychowawczego – Burmistrz Sandomierza wyznaczył tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W ramach dodatkowego wsparcia dla rodzin borykających się z problemami finansowymi, Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, oraz zadania wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Rodzina, która problemy finansowe i nie jest w stanie samodzielnie płacić czynszu, może wystąpić o **dodatek mieszkaniowy**. Dodatek to dopłata do kosztów utrzymania mieszkania lub

domu. Dodatek – przyznawany jest w oparciu o wniosek złożony przez osobę ubiegającą się. Uprawnienia do dodatków mieszkaniowych uzyskują osoby, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- zamieszkują w lokalu, do którego posiadają tytuł prawny (z wyjątkiem osób zajmujących lokal mieszkalny bez tytułu prawnego a oczekujący na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny),
- średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskany w deklarowanym okresie nie przekracza: **125% najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym (t.j.1250,00) lub 175% najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym (t.j. 1.750,00zł)**. Jeżeli dochód jest nieco wyższy, nie zamyka to możliwości otrzymania dodatku – jeśli bowiem kwota nadwyżki nie przekracza wysokości dodatku mieszkaniowego, należy dodatek mieszkaniowy obniżyć o tę kwotę.

W 2017 roku ze świadczeń w formie dodatku mieszkaniowego skorzystało **370** gospodarstw domowych.

Tabela nr 6 - Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, świadczenia wychowawczego w 2017 roku.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin
1.	Zasiłek rodzinny	793
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	627
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	1 339
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	58
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	150
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	82
7.	Zasiłek dla opiekuna	46
8.	Fundusz alimentacyjny	185
9.	Świadczenie rodzicielskie	100
10.	Świadczenie wychowawcze	1 584

(dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej)

Tabela nr 7 - Liczba wypłaconych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna, świadczenia rodzicielskiego, świadczenia wychowawczego w 2017 roku.

Lp.	Rodzaj świadczeń	Liczba świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny	12 453
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego	4 380
3.	Zasiłek pielęgnacyjny	14 377
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	597
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	152
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	768
7.	Zasiłek dla opiekuna	479
8.	Fundusz alimentacyjny	3 009
9.	Świadczenie rodzicielskie	742
10.	Świadczenie wychowawcze	23 270

(dane własne Ośrodka Pomocy Społecznej)

Udzielanie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin stypendiów oraz zasiłków szkolnych

W 2017 od stycznia do grudnia Narodowym Programem Stypendialnym objętych zostało **145 uczniów sandomierskich szkół** na kwotę 37 578 zł. (dane Urzędu Miejskiego w Sandomierzu).
Stypendium szkolne

Udzielanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym stanowi zadanie własne gminy, na realizację którego gmina otrzymuje dofinansowanie z budżetu państwa (art. 90r ust. 1 ustawy o systemie oświaty). Ministerstwo Edukacji Narodowej wypełniając zadanie dotyczące udzielania pomocy materialnej dla uczniów w formie stypendiów szkolnych i zasiłków szkolnych opiera się na środkach rezerwy celowej budżetu państwa, która zwiększa środki na pomoc materialną realizowaną przez gminy.

Wysokość stypendium wypłacanego uczniowi wynosi od 99,20 zł do 248,00 zł miesięcznie i może być wypłacone od jednego do dziesięciu miesięcy w danym roku szkolnym. Dochód uprawniający do ubiegania się w stypendium szkolne wynosił 514 zł na osobę w rodzinie

Minimalizacja zjawiska dysfunkcji opiekuńczo-wychowawczych, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i zasobów rodzinnych, promowanie zdrowego modelu rodziny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu wspiera potrzebujące rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i funkcjonowania w warunkach gwarantujących bezpieczeństwo i możliwość rozwoju. Podejmowane działania polegają przede wszystkim na wykorzystywaniu i wzmacnianiu zasobów własnych rodzin i stymulowaniu ich w procesie usamodzielniania. Najczęstszymi powodami przyznania pomocy społecznej jest bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Tabela nr 8. Najczęstsze powody przyznania pomocy za okres od 01.01-31.12.2017

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin
	2017r.
Ubóstwo	265
Potrzeba ochrony macierzyństwa	28
- w tym wielodzietność	24
Bezrobocie	178
Niepełnosprawność	288
Długotrwała lub ciężka choroba	349
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	153
- w tym rodziny niepełne	59
- rodziny wielodzietne	12
Alkoholizm	43
Liczba osób objętych pomocą ogółem	1003

źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Sandomierzu

W ramach wsparcia rodzin szczególnie dotkniętych problemem niepełnosprawności odbyło się Forum pod hasłem „Jesteśmy dla Was!” – wsparcie dla rodzin osób niepełnosprawnych, które zostało zorganizowane w dniu 01.12.2017 roku przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu w ramach Międzynarodowego Dnia Niepełnosprawnych. Adresatami były rodziny osób

niepełnosprawnych, instytucje i placówki zajmujące się zawodowo problematyką osób niepełnosprawnych i wszyscy inni zainteresowani tematyką.

Celem organizowanego forum było podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin osób niepełnosprawnych osób zawodowo zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych poprzez działania mające charakter integracyjno-edukacyjny, bowiem informacja przekazana uczestnikom w trakcie forum może być szansą dla ich rozwoju, która prowadzi do samorealizacji i szczęścia. Intencją powyższego przedsięwzięcia zgromadzić wszelkie instytucje, placówki zajmujące się zawodowo problematyką osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym.

Objęcie wsparciem asystenta rodziny środowisk charakteryzujących się bezradnością wychowawczą oraz brakiem zaradności życiowej

Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego to jeden z częstszych powodów przyznania pomocy. W celu wsparcia rodzin przejawiających bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego w Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonuje Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej .Zespół Do Spraw Asysty Rodzinnej prowadzi działalność mającą na celu wzmacnianie funkcji opiekuńczo-wychowawczej sandomierskich rodzin. Aktywność Zespołu skupia się na oddziaływaniach profilaktycznych, prowadzonych we współpracy z innymi podmiotami świadczącymi usługi na rzecz dobra rodziny i dziecka. Wchodzący w skład Zespołu specjaliści obejmują potrzebujące środowiska wsparciem psychologicznym, prowadzą indywidualne konsultacje, zarówno z rodzicami jak i dziećmi. Włączają się także w realizację imprez okolicznościowych i wydarzeń, promujących prorodzinne wartości, zdrowy tryb życia, wolny od uzależnień i przemocy. W Zespole jest zatrudnionych 2 asystentów rodziny oraz psycholog. Asystent ułatwia rodzicom wypełnianie ról społecznych aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczania dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. W okresie od 01.01-31.12.2017 roku 31 rodzin z terenu gminy Sandomierz miało przydzielonego asystenta rodziny. Praca asystenta rodzinnego ma charakter kompleksowy. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę. Większość spotkań odbywa się w domach podopiecznych co pozwala stworzyć warunki bezpieczeństwa i wzajemnego zaufania. Wizyty odbywają się minimum 1-2 razy w tygodniu i trwają 1-3 godziny. Każda wizyta asystenta rodziny w środowisku, rodzaje podjętych działań odnotowywane są w Dzienniku pracy asystenta rodziny. Asystent ściśle współpracuje z pracownikiem socjalnym, wspólnie opracowują plan pracy z rodziną. Wsparcie dla rodzin niewydolnych wychowawczo oraz dla osób i rodzin korzystających z pomocy OPS zapewnia psycholog, który w omawianym okresie objął pomocą psychologiczną 73 rodziny.

Opracowanie i realizacja programów oraz kampanii mających na celu edukację i zwiększenie świadomości społecznej różnych grup wiekowych w zakresie funkcji rodziny i potencjalnych zagrożeń

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od 01.05.2017r. realizuje projekt „RAZEM”, który jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020. Celem głównym projektu minimalizacja barier i braków związanych z zaspokajaniem podstawowych potrzeb życiowych poprzez wzrost dostępności usług opiekuńczych świadczonych w lokalnej społeczności – w gminie Sandomierz na rzecz 12 osób oraz wzrost kompetencji 20 osób sprawujących opiekę nad osobą zależną (niesamodzielną) w zakresie opieki nad osobami niesamodzielnymi (opiekunów faktycznych). W ramach projektu dotychczas przeprowadzono rekrutację uczestników, zatrudniono trzech opiekunów oraz objęto 12 osób niesamodzielną pomocą w formie usług opiekuńczych.

We wrześniu odbyło się 52 godzinne szkolenie dla 6 osobowej grupy opiekunów faktycznych osób niepełnosprawnych. Wśród uczestników było 4 mężczyzn i 2 kobiety. Uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe, a w trakcie szkolenia mieli zapewniony catering w formie serwisu kawowego. Uczestnicy nabyli kompetencje w zakresie: nabycia kompetencji w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi, psychospołecznych uwarunkowań opieki nad osobą niesamodzielną, technik pielęgnowania osób starszych, niepełnosprawnych, przewlekle chorych, metod i technik aktywizacji i rehabilitacji.

Od listopada 2017 roku 20 opiekunów faktycznych (11 kobiet i 9 mężczyzn) rozpoczęło udział w poradnictwie indywidualnym aktualnie psychologicznym zgodnie z oczekiwaniami uczestników. Wsparcie jest realizowane w funkcjonującym w strukturach Ośrodka Punkcie Interwencji Kryzysowej w godzinach rannych, popołudniowych i wieczornych zgodnie z oczekiwaniami uczestników. Każdy z uczestników w okresie listopad- grudzień 2017 skorzystał z 8 godzinnego poradnictwa indywidualnego.

W dniach od 27.12-28.12.2017 roku odbyło się 15 godzinne szkolenie dla 20 opiekunów faktycznych z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej. W trakcie szkolenia uczestnicy nabyli wiedzę i praktyczne umiejętności z zakresu postępowania i reagowania w sytuacjach zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego. Uczestnicy otrzymali materiały szkoleniowe i mieli zapewniony catering(obiad i serwis kawowy). Projekt będzie realizowany do 31.12.2018 roku.

Zrealizowano również projekt socjalny „Spotkanie wigilijne”. W dniu 22 grudnia 2017 roku odbyło się spotkanie wigilijne dla osób potrzebujących, chorych i samotnych, bezdomnych. Inicjatorem przedsięwzięcia, które zostało zorganizowane na Zamku Królewskim był Urząd Miejski w Sandomierzu na czele z Burmistrzem, panem Markiem Bronkowskim, przy współudziale Ośrodka Pomocy Społecznej. Na stole nie zabrakło tradycyjnych dań wigilijnych, a o oprawę muzyczną zadbał zespół Redyk. Przedstawienie jasełkowe przygotowane pod okiem pani Grażyny Milarskiej wystawiły dzieci ze Świetlicy Środowiskowej, a koncert kolęd w wykonaniu Michała Cezarego Białego umilał wszystkim czas. Na scenie zaprezentowała się także uczestniczka Środowiskowego Domu Samopomocy z Sandomierza

Współpraca instytucji i organizacji z terenu gminy Sandomierz zajmujących się pomocą rodzinie

Wszyscy realizatorzy programu wykazują się pełnym zaangażowaniem i inicjatywą we wzajemnej współpracy w zakresie pomocy rodzinie. Odbywa się to na różnych poziomach wzajemnej komunikacji informowania i sygnalizowania o sytuacjach niepokojących. W zakresie rozwiązywania trudności wychowawczych i problemów szkolnych placówki oświaty współpracowały w 2017 roku, z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Świetlicą Środowiskową, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji (dzielnicowi), Sądem Rejonowym (Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorzy zawodowi, rodzinni). Rodzice/opiekunowie prawni uczniów informowani są o możliwości skorzystania przez dziecko w godzinach popołudniowych z zajęć w Świetlicy Środowiskowej.

W sytuacjach dodatkowego wsparcia specjalistycznego, poradnictwa psychologicznego, prawnego, rodziny z terenu Gminy Sandomierz mogą skorzystać z pomocy m.in. w Punkcie Interwencji Kryzysowej, Miejskim Ośrodku Rozwoju Osobistego, Poradni Terapii Uzależnień, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także w Punkcie Konsultacyjno-Edukacyjnym w ramach Przeciwdziałania Patologiom Społecznym w Społeczności Lokalnej dofinansowanym przez Urząd Miejski w Sandomierzu. W ramach **Zespołu do spraw oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej**, w 2017 roku przeprowadzono **29 spotkań**, na których omówiono sytuację materialno-bytową dziecka i rodziny oraz ustalono dalszą pomoc. Członkami Zespołu są przedstawiciele Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodka Pomocy Społecznej, przedstawiciele placówek oświaty i Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sandomierzu.

Świetlica Środowiskowa wzięła udział w projekcie realizowanym przez PCK Sandomierz „Senior- Junior dwa bratanki do zabawy pogadanki”

Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego

W okresie sprawozdawczym mieszkańcy Gminy Sandomierz mieli możliwość korzystania z bezpłatnego poradnictwa pedagogicznego, psychologicznego, prawnego oraz z zakresu terapii uzależnień. Porady z przedmiotowych dziedzin udzielane były przez specjalistów zatrudnionych w Punkcie Interwencji Kryzysowej, działającego w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej.

W 2017 r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Sandomierzu udzielono **219 porad** w tym:

- liczba porad udzielonych osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym – **30**
- liczba porad udzielonych ofiarom przemocy -**19**
- liczba porad udzielonych osobom z problemami rodzinnymi - **62**
- liczba innych porad – **108**

W ramach realizacji zadania publicznego w Punkcie Edukacyjno- konsultacyjnym w 2017r/ pod patronatem PCK/ odbywały się dyżury specjalistów (psycholog ,prawnik, terapeuta uzależnień) które polegały a świadczeniu konsultacji i doradztwa osobom w trudnej sytuacji w momencie zaistnienia problemu. Łącznie podczas 348 godzin dyżurów w ciągu roku udzielono 251 porad w tym:

- Osobom uzależnionym od alkoholu -87
- Osobom współuzależnionym -41
- Osobom uzależnionym od narkotyków -5
- Inne uzależnienia (leki, hazard)-14
- W zakresie przemocy w rodzinie-22
- Porady prawne 46
- Inne- problemy małżeńskie , wychowawcze, kryzysy życiowe-36

Realizacja inicjatyw profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży, promowanie zdrowego trybu życia wolnego od uzależnień i przemocy

W ramach realizacji zadania placówki oświaty przy współpracy z Świetlicą Środowiskową, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, tworzyły i realizowały programy wspomagające rozwój dzieci i młodzieży, prowadzono działalność o charakterze socjoterapeutycznym, umożliwiając dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych dodatkową opiekę, udzielano pomocy w nauce, wspierano w realizacji obowiązku szkolnego, stwarzając możliwości konstruktywnego spędzania czasu wolnego, rozwijając zainteresowania dzieci i socjalizując w grupie rówieśniczej.

PCK w ramach działań profilaktycznych realizowano zajęcia edukacyjno warsztatowe polegające na zapoznaniu uczniów z pojęciem asertywności, kształceniu umiejętności rozróżniania różnych postaw oraz umiejętności wyrażania szacunku do siebie i innych. W warsztatach uczestniczyli uczniowie Gimnazjum nr 1 kl I-166 kl II138, Gimnazjum Nr II kl. I 69 uczniów kl. II 62 uczniów

Szkoła Podstawowa Nr 1 podjęła następujące działania

- Akcja Tydzień Tolerancji - 17- 27 .03 2017 Udział wszystkich uczniów szkoły w akcji. Przygotowanie przez klasy prac plastycznych, dotyczących różnych sytuacji, w których spotykamy się z nietolerancją. Dla klas 3 odbył się konkurs " Szkolny Mistrz Savoir - vivre, który zdobyli uczniowie kl.3d;
- Kontrola dyżurów nauczycielskich podczas przerw;
- Spotkania policjantów z uczniami - pogadanki " Bezpieczne ferie - styczeń 2017 - spotkania z policjantem kl. 1- 3, bezpieczne wakacje - czerwiec 2017, pogadanki wychowawców w klasach;
- realizacja przez nauczycieli, pedagoga szkolnego zagadnień z programu profilaktyki uzależnień programu wychowawczego szkoły oraz zagadnień z programów wychowawczych klas; /12 lekcji wychowawczych przeprowadzonych przez pedagoga w drugim semestrze: 2b - 13.02.2017/

Napoje energetyczne szkodliwe dla zdrowia/; Bajki terapeutyczne wychowują - 28.02.2017 kl. 1b, 20.04.17- 5d - wykonanie z uczniami pracy konkursowej Słowa Zamiast bomb", 23.05.17- lekcja wychowawcza przeprowadzona przez uczniów 1 LO w Sandomierzu- Graffiti sztuka czy wandalizm - kl. 5b i 5a

- 7 lekcji wychowawczych w ramach tygodnia tolerancji 17- 27.03.2017r.;
- Zdrowie psychiczne - jak o nie dbam - wrzesień 2017 - lekcje dla klas 6 i 7 z psychologiem w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Zdrowia Psychicznego;
- Systematyczne badania ankietowe uczniów /przeprowadzane przez Zespół Wychowawczy/ ostatnie grudzień 2017- Ankieta " Bezpieczeństwo w szkole"/ służące ewaluacji prowadzonych działań oraz mające na celu modyfikację programu wychowawczo - profilaktycznego;
- udział w Ogólnopolskiej Kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł marzec- czerwiec 2017 / praca z ulotkami konkursowymi podczas lekcji wychowawczych/, co przekłada się na zdobywanie przez uczniów czołowych lokat w konkursach/w kampanii 2017 - 3 uczniów naszej szkoły było laureatami w konkursie pt. " Na skrzydłach przyjaźni";
- systematyczna współpraca z Komendą Powiatowej policji / wsparcie w realizacji zagadnień dotyczących m.in. bezpieczeństwa w drodze do szkoły- Akcja" Bezpieczne Pierwszaki", / wrzesień 2017/;
- pogadanki policjantów w klasach na temat: Bezpieczne ferie, bezpieczne wakacje; udział policjantów oraz kuratorów w spotkaniach Zespołu Wychowawczego - pomoc w rozwiązywaniu trudnych problemów wychowawczych;
- grudzień - 2017 cykl lekcji z udziałem pani policjant pt." Przystępność nieletnich" dla klas 6- 7 ;
- Udział szkoły w ogólnopolskim projekcie " System oddziaływań profilaktycznych w Polsce " ;
- udział uczniów w teatrykach, spektaklach profilaktycznych;

W Szkole Podstawowej Nr 2 realizowane były pogadanki , prelekcje oraz zajęcia plastyczne, zajęcia warsztatowe promujące prawidłowe relacje rodzinne. Zgodnie z planami pracy akcje wychowawcze dotyczą dnia matki, ojca, dnia babci dnia dziadka, dnia rodziny. Rozpowszechniane są materiały, ciekawe artykuły, wiersze, opowiadania i plakaty w zakresie funkcji i wzorców rodziny. Promowano również zdrowy tryb życia wolny od uzależnień i przemocy.

Szkoła Podstawowa nr 3 i oddziały gimnazjalne w roku 2017 podejmowały działania:

- poszerzanie świadomości społecznej uczniów w zakresie funkcji rodziny i potencjalnych zagrożeń na lekcjach WDŻ
- wnioskowano o objęcie wsparciem asystenta rodziny jednego ucznia
- pomoc w nauce obejmująca dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze dla uczniów z wybranych przedmiotów
- dodatkowe zajęcia sportowo-rekreacyjne - siatkówka dla dziewcząt i chłopców
- przez pedagoga i psychologa prowadzone były indywidualne oraz grupowe zajęcia o charakterze terapeutycznym i socjoterapeutycznym
- uczniowie włączyli się w realizację zadań konkursowych w ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”
- w ramach spotkań z dzielnicowym omawiana była tematyka cyberprzemocy, używek, dopalaczy
- w ramach profilaktyki odbywały się również spotkania pedagoga, psychologa, wychowawców z rodzicami uczniów o charakterze psychoedukacyjnym. Ich celem było udzielenie wsparcia w zakresie radzenia sobie z problemami wychowawczymi i edukacyjnymi dzieci.
- pedagogizację rodziców prowadzono poprzez indywidualne oraz grupowe spotkania, ulotki i gazetki informacyjne

Inicjatywą realizowaną w **Szkole Podstawowej nr 4**, mającą na celu wspieranie rodziców i wzmacnianie kompetencji rodzicielskich jest Uniwersytet Rodziców w ramach którego zorganizowane i przeprowadzane były cykle spotkań edukacyjnych dla rodziców i wychowawców pt. Szkoła dla rodziców i wychowawców wg. Scenariuszy Mazlish i Faber „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły.” Spotkania realizowane w cyklach 8 spotkań odbywały się w roku 2017 i będą kontynuowane.

Szkoła korzysta także z programów profilaktycznych, które obok działań wobec uczniów i nauczycieli adresowane są również do rodziców.

Dotyczy to programu np. „Archipelag Skarbów”. Jedna edycja odbyła się w lutym 2017 r. i dotyczyła ówczesnych klas II gimnazjum (rok szkolny 2016/2017). Ponowna edycja odbyła się w grudniu 2017r również na poziomie klas II gimnazjalnych (rok szkolny 2017/2018). Zgodnie z założeniami profilaktyki zintegrowanej cele programu obejmują bardzo szerokie spektrum. Zostały one wyliczone poniżej w uporządkowaniu według obszarów tematycznych:

- profilaktyka korzystania substancji psychoaktywnych : ograniczenie używania przez młodzież alkoholu i narkotyków
- wychowanie ku miłości i odpowiedzialności za swoją seksualność: wzbudzanie motywacji do pracy nad własnym rozwojem w sferze budowania dojrzałych więzi; ukazanie postaw i działań, które zwiększają szanse przeżycia prawdziwej, wiernej i trwałej miłości; podważenie obecnych w popkulturze silnie szkodliwych mitów na temat miłości i seksualności; ograniczenie korzystania z pornografii; przeciwdziałanie skutkom seksualizacji dziewcząt, w tym zjawisku „samouprzedmiotowienia”
- profilaktyka ciąży nastolatki i profilaktyka HIV/AIDS: zmotywowanie młodzieży do utrzymania postawy wstrzemięźliwości seksualnej lub powrotu do tej postawy (jeśli chodzi o młodzież po inicjacji seksualnej); poszerzanie wiedzy młodzieży na temat zakażeń przenoszonych drogą płciową i skutecznych metod zapobiegania im
- profilaktyka przemocy: ograniczenie natężenia przemocy rówieśniczej w formie fizycznej i słownej, a także przemocy o kontekście seksualnym; wzrost szacunku chłopców wobec dziewcząt i dziewcząt wobec siebie
- cele i efekty ogólnoprofilaktyczne: podwyższenie kompetencji w zakresie zachowań asertywnych;
- wzmocnienie czynników chroniących w profilaktyce (więz z rodzicami, nauczycielami, identyfikacja z własnym systemem wartości – religijnym lub świeckim)

W dwóch edycjach Archipelagu Skarbów wzięło udział ok.300 uczniów, 70 nauczycieli i rodzice uczniów klas II gimnazjalnych.

Przedszkole Nr.1

- opracowanie i realizacja programu profilaktycznego „Zdrowy przedszkolak – dobry uczeń” i programu wychowawczego „Razem lepiej” – zapoznanie z treściami programów rodziców dzieci podczas spotkań grupowych
- prowadzenie kampanii Mamo tato nie pal więcej „Prawa dziecka “Mamo tato wolę wodę “
- udział dzieci w konkursie profilaktycznym „ Mamy gorące serca “
- Przygotowanie występu artystycznego przez dzieci 5 letnie na obchody Marszu dla życia i rodziny w dniu 2 czerwca 2017 r
- pikniki rodzinne w plenerze –święto rodziny
- wspólna wycieczka z rodzicami do „Magicznych ogrodów “
- organizacja konkursu rodzinnego „ kartka świąteczna z okazji świąt Bożego Narodzenia “
- rodzinne czytanie bajek w poszczególnych grupach wiekowych
- rodzinne święto pieczonego ziemniaka w leśniczówce Bażant w Czyżowie Szlacheckim
- warsztaty dla rodziców zorganizowane w przedszkolu z udziałem pedagoga i psychologa z Poradni psychologiczno – pedagogicznej na tematy ; dlaczego warto pozwolić dziecku być samodzielnym -, Jak przygotować dziecko do roli ucznia ,co każdy rodzic wiedzieć powinien ;
- organizowanie święta babci i dziadka oraz uroczystości patriotycznych
- współpraca z Centrum pomocy Rodzinie w zakresie rodziny zastępczej .
- udział w konferencji szkoleniowej Młodzież –Rodzina –Szkoła –Samorząd
- planowanie i organizowanie wewnętrznych projektów edukacyjnych propagujących integrację z dziećmi niepełnosprawnymi „Tydzień Tęczowej Integracji”, Zaświeć się na niebiesko dla autyzmu”, „Dzień kolorowej skarpetki – dzieci z zespołem Downa”

- promowanie zdrowego modelu rodziny poprzez organizowanie rodzinnych wyjazdów z okazji Dnia Dziecka, rodzinnych rajdów pieszych, akcji „Cała Polska czyta dzieciom”, zajęciach otwartych, dni otwartych przedszkola oraz dni adaptacyjnych
- współorganizowanie projektu edukacyjnego „Bajki bez barier” wraz z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sandomierzu

W Przedszkolu Nr 5 od kilku lat realizowany jest program profilaktyczny „W zdrowym ciele, zdrowy duch” jako promowanie zdrowego, bezpiecznego trybu życia i zdrowia.

Od września 2017r realizowany jest projekt kulinarny „Przedszkolaki tropią smaki” mający na celu uświadomienie dzieciom jak ważne jest to co jemy, jak również właściwe komponowanie posiłków bogatych w witaminy i minerały. Podczas warsztatów dzieci mają możliwość samodzielnego przygotowania zdrowych posiłków i deserów z produktów nie koniecznie do tej pory lubianych.

Organizowane są również pogadanki i spotkania z dietetykiem, szefem kuchni, panią intendentką przedszkola.

W Przedszkolu Nr 6 działania w zakresie Podniesienia świadomości społecznej, opracowania i upowszechniania zagadnień edukacyjno- wychowawczych wśród rodziców realizowane były przez warsztaty „Dlaczego dzieci powinny uczęszczać do przedszkola” Emocje pełne niespodzianek”, „Dekalog rodziców”, „Jak komórka, telefon tablet wpływa na dziecko”, „Dojrzałość szkolna dzieci czyli jak poznać, że dziecko jest gotowe do szkoły” .

Przedszkole Nr 7 podjęło realizacje we wszystkich grupach wiekowych w ramach Programu Roczego, zadania „promowanie zdrowego stylu życia”- Kształtowanie postaw prozdrowotnych.

- Programu profilaktyki – „Bezpieczny przedszkolak”
- Organizowanie wycieczek autokarowych dla dzieci i rodziców ,
- zorganizowanie pikniku rodzinnego dla dzieci i rodziców do Magicznych Ogrodów” w Trzciance,
- zorganizowanie pikniku rodzinnego w parku Piszczele.
- „Galeria zdrowia”-organizowanie wystawek prac dzieci związanych tematycznie ze zdrowiem.
- „Trzymaj formę” – inspirowanie dzieci do twórczej aktywności ruchowej przez zabawy ruchowe i ćwiczenia poranne.
- „Sport to zdrowie każdy ci to powie” – wycieczki do obiektów sportowych (basen, stadion, korty tenisowe, siłownia na powietrzu) promowanie postaw prozdrowotnych i aktywnego spędzania wolnego czasu , zachęcanie do uprawiania dyscyplin sportowych.
- „Aerobik w przedszkolu”- zorganizowanie zajęć ruchowych przy muzyce.

Uczestniczenie dzieci w przedstawieniach teatralnych o tematyce zdrowotnej.

Świetlica Środowiskowa działająca w dwóch punktach:

- ul. Słowackiego 15

- ul. Portowa 24

zapewnia dzieciom i młodzieży na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum opiekę, pomoc w nauce, zajęcia kompensacyjno- korekcyjne, zajęcia wspierające i rozwijające zainteresowania dzieci tj. plastyczne, sportowe, artystyczne, ruchowe. Świetlice działają od poniedziałku do piątku w godz. od 12.00 do 18.00. W okresie przerw w nauce szkolnej tj. w wakacje i ferie w godz. od 7.00 do 16.00. W świetlicy obchodzone są święta okolicznościowe i narodowe, dzieci biorą udział w imprezach organizowanych przez inne instytucje lokalne, integrują się ze społeczeństwem. Dzieci na co dzień socjalizują się w grupie rówieśniczej i nie tylko.

Świetlica realizuje programy Opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne dla trzech grup wiekowych

- w punkcie przy ul. Słowackiego 15

- Program „Planeta Eksperyment”
dla wychowanków świetlicy z kl I- III szkoły podstawowej
- Program „Każdy z Nas jest wyjątkowy”
dla wychowanków świetlicy z kl. IV- VI szkoły podstawowej
- Program dotyczący zdrowego trybu życia
dla wychowanków świetlicy z kl. I- III gimnazjum

- w punkcie przy ul. Portowej 24-

- Program „W świecie małolata”
dla wychowanków świetlicy z kl. I- III szkoły podstawowej
- Program „Zanim będzie za późno”
dla wychowanków świetlicy z kl. IV- VI szkoły podstawowej
- Program „Zanim będę dorosły”
dla wychowanków świetlicy z kl. I- III gimnazjum

Określone w założeniach do Gminnego Programu Wspierania Rodziny działania podejmowane na rzecz rodziny powinny dążyć do realizacji celu, jakim jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci i wzmocni funkcjonalność rodziny w środowisku.

Ośrodek Pomocy Społecznej jako Koordynator Gminnego Programu Wspierania Rodziny, widzi dalszą potrzebę kontynuowania wsparcia rodziny poprzez przydzielanie asystenta dla rodzin niewydolnych wychowawczo, pomoc rodzinom w prawidłowym prowadzeniu gospodarstwa domowego, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży (Świetlica Środowiskowa) w tym kierowanie dzieci na kolonie i obozy (Przebrno), podejmowanie działań interwencyjnych w rodzinach w których występuje alkoholizm lub przemoc, prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu od wielu lat efektywnie współpracuje z placówkami i instytucjami w działaniu mającym na celu wspieranie rodziny. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby swoich dzieci, których nie może zaspokoić żadna inna grupa społeczna. Środowisko rodzinne daje poczucie bezpieczeństwa poprzez spójność wewnętrzną i obecność osób, na które może liczyć. Dlatego tak ważna jest dobra współpraca na rzecz rodzin borykających się z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, udzielanie wszechstronnego wsparcia w celu wzmocnienia funkcjonowania rodziny

UZASADNIENIE

Zadaniem własnym gminy, określonym w art 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest opracowanie i realizacja gminnego programu wspierania rodziny. Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Gminny Program Wspierania Rodziny centralizuje i koordynuje system wsparcia, na który składają się działania wielu służb i instytucji pracujących na rzecz dobra dziecka i rodziny.

W świetle Uchwały NR XXI/205/2016 Rady Miasta Sandomierz z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 w Gminie Sandomierz zmienionej Uchwałą NR XXII/222/2016 Rady Miasta Sandomierz z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXI/205/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 w Gminie Sandomierz podmioty zaangażowane w realizację programu składają w terminie do 31 stycznia do Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdania z realizacji programu. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu w terminie do 31 marca każdego roku przedkłada Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji programu, sporządzone na podstawie informacji uzyskanych od podmiotów uczestniczących w realizacji zadań.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.